

Murer

Af Søren Vadstrup
Maj 2006

Murerhåndværket og kunsten at brænde tegl kom til Danmark i midten af 1100 tallet og blev ført hertil af tilrejsende håndværkere fra Lombardiet i Norditalien.

Mørtelen, som murerene bruger til at binde teglstenene sammen med, består af brændt kalk, sand og grus, havde man allerede på dette tidspunkt benyttet i en lang årrække.

De brændte teglsten kunne bruges både som mur- og tagsten samt som gulvbelægning, og mureren blev hurtigt den vigtigste mand på byggepladsen, idet han stod for planlægning af både de kunstneriske og statiske forhold på bygningen.

Fra middelalderen og frem til ca. 1940 ændrede murerhåndværket sig ikke væsentligt. Det var stort set de samme teknikker, materialer og værktøjer der blev anvendt.

I dag er der kommet en mængde nye materialer til, og man kan derfor desværre ikke forvente, at alle murere har et tilstrækkeligt dybt kendskab til og erfaringer med de traditionelle materialer håndværksteknikker og bygningskonstruktioner, der indgår i ældre bygninger.

Derudover beskæftiger murerfaget sig i restaureringssammenhæng bl.a. med følgende teknikker:

Facadeafrensning og facadevask

Reparation af facadepuds og nypudsning

Trækning af gesimser og bånd i puds

Reparation af facadeforsiklinger i puds samt nyudførelse af disse

Reparation af blank mur

Reparation af terracotta-dekorationer

Reparation og udmuring af bindingsværkstavl

Kalkning, kalkvandslasering, stuccolustro på murværk

Udførelse af farvet puds

Vedligeholdelse af murværk og bindingsværk

Reparation af beton, jernbeton og portlandcement

Reparation af beton-altaner

Udførelse af fugt-bremsende lag i murværk

Udførelse af afsaltningslag samt saltresistent puds

Tegltage med grater og inddækninger i mørtel

Skorstene med sokkel, skaft og gesims

Relaterede fag

Stenhugger og stukkatør

Uddannelsen

På fagskolerne indgår de gamle materialer og metoder dog i højere og højere grad i undervisningen. Derudover arrangerer skolerne kortere efteruddannelseskurser i bygnings-renovering, og Københavns Murerlaug har produceret en række undervisningsvideoer i traditionelle teknikker: Kalkning, trækning af gesimser, fremstilling af kvaderpuds.

Murerens grunduddannelse varer i 3 år og 5 til 11 måneder, hvoraf skoleundervisningen er 55 uger på teknisk skole. Under grunduddannelsen undervises der bl.a. i byfornyelse og bygningsrestaurering. Uddannelsen afsluttes med aflæggelse af svendeprøve.

Derefter kan der tilbydes efteruddannelse af én til to ugers varighed med temaer som almen bygningsrestaurering, murede kupler og hvælv, murede konstruktioner, tagrenovering herunder gavlkonstruktion, byfornyelse og kursus i historisk og nutidig puds

Beskæftigede / antal virksomheder

Ifgl. Specialarbejderforbundet i Danmark er der beskæftiget ca. 9.400 murersvende. Derudover er der muligvis et antal ikke organiserede.

Udviklingsmuligheder

Ud over de ovenfor nævnte efteruddannelses tilbud bør der gøres en specifik indsats for at øge forståelsen for bevarelse af ældre murværk, pudslag, puds- og mørteldekorationer, eksempelvis ved reparation, konsolidering og komplettering, herunder bestemmelse af eksisterende pudstyper, tilstandsvurdering m.m. Ligeledes foreslås kurser i tilstandsvurdering, indgreb, materialer og metoder. Endelig foreslås restaurering af murtavl i bindingsværk, herunder efterisolering uden plastmaterialer.